

Στάδιο κυρίως ανάγνωσης

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ

Συνειδητοποίηση των προβλημάτων και επίγνωση των θυσιών που απαιτούνται

Πνευματική εγρήγορση και σκοποθεσία: Η ευθύνη των πνευματικών ταγών

Η καταδίκη του πολέμου μέσω της ποίησης αλλά και αφοσίωση στον ιερό αγώνα και το ηθικό χρέος

Η μοίρα των ποιητών και των έργων τους

Σύγκριση ποιημάτων Καβάφη-Καρυωτάκη

Παραδοσιακή ποίηση	«Μεταβατικοί»* ποιητές	Μοντέρνα ποίηση
Δημοτικά τραγούδια Κορνάρος (Ερωτόκριτος) Χορτάσης Βηλαράς Κάλβος Σολωμός Λορ Μαβίλης Χατζοπουλος Πορφύρας, Παλαμάς	Καβάφης Σικελιανός Καρυωτάκης	Σεφέρης Ρίτσος Ελύτης Βαφόπουλος Καββαδίας Εγγονόπουλος Βαλαωριτης Σαχτουρης Βρεττάκος Εμπερίκος Γκάσος Δημουλά

Α΄ ΟΜΑΔΑ

Συνειδητοποίηση των προβλημάτων και επίγνωση των θυσιών που απαιτούνται

Στην τάξη διδάσκεται το ποίημα «Αγορά» του Παλαμά (Α΄ Λυκείου σελ 422 σχολ βιβλ) . Στην “Αγορά” ο ποιητής δίνει τον αντίκτυπο των συνθηκών και ιδιαίτερα της παρακμής του τέλους του 19^{ου} αι στη συνείδηση του πνευματικού ανθρώπου της εποχής

Ενδεικτικές ερωτήσεις

1. Τι ζητά ο ποιητής από τη ζωή
2. Βρήκε αυτό που ζητούσε;
3. Ποια συναισθήματα κατακλύζουν τη ψυχή του;
4. Να βρείτε τα σχήματα λόγου στο ποίημα και να παρατηρήσετε:• τη λειτουργία τους μέσα στο ποίημα • κατά πόσον το κάθε ένα από αυτά προσεγγίζει σε κάτι το συγκεκριμένο και το χειροπιαστό ή τρέπεται σε μια πιο ασύμβατη σύζευξη εννοιών; (**Εκφραστικά μέσα:**
α. Παρομοιώσεις: «**όπως διψάει το πρωτοβρόχι στεγνή καλοκαιρία**», «**κρυφή ζωή σα δέηση ερημίτη**».
β. Μεταφορές: «**διψάς το βλογημένο σπίτι... διψάς και το καράβι σέρνει στην αγορά τη γύμνια του κορμιού σου**».
γ. Προσωποποίηση: «**και το καράβι και το σπίτι σου είπαν: «Όχι».**»

δ. Εικόνες: «το καράβι που τραβάει με τα πουλιά και με τα κήτη, τ' αλάφιασμα του σκλάβου που δουλεύει/σέρνει στην αγορά τη γύμνια του κορμιού σου»).

5. Ο ποιητής στην τέταρτη στροφή χρησιμοποιεί την εικόνα του δούλου στην αρχαία αγορά* τι κερδίζει το ποίημα νοηματικά και αισθητικά με αυτή την εικόνα; **Απάντηση:** Η εικόνα του δούλου στην τέταρτη στροφή είναι υπέροχη. Χάρη σε αυτήν από αισθητική άποψη δίνεται παραστατικότητα η δική του εικόνα: για την καθημερινή επιβίωση καταπιάνεται με ανούσια έργα, χωρίς να βιώνει καμία ικανοποίηση. Από νοηματική άποψη μεταδίδεται με επιτυχία στον αναγνώστη το αίσθημα απογοήτευσης και αλλοτρίωσης που νιώθει ο ίδιος η αγωνία και ο προβληματισμός του αγγίζουν και τον αναγνώστη.

5. Με βάση τα χαρακτηριστικά της παραδοσιακής και νεοτερικής ποίησης εντάξτε το ποίημα στην κατηγορία που ανήκει
Γλώσσα: **Η γλώσσα είναι ίδια με τα προηγούμενα σονέτα. Η ομοιοκαταληξία είναι σταυρωτή στις δύο 4στιχες στροφές και στην κάθε τριστιχη στροφή ομοιοκαταληκτούν οι στίχοι β-γ, β-γ και ο α' του πρώτου τριστίχου με το α του δεύτερου τριστίχου.** Ο στίχος δεκατρισύλλαβος ιαμβικός.

6. Αναζητήστε στο ποίημα τις πιο ποιητικές και πιο καθημερινές λέξεις, αν υπάρχουν.

7. Εντοπίστε στοιχεία του συμβολισμού και του παρνασισμού στο ποίημα

8 Συσχετίστε το ποίημα με το «**Δε γυρεύω ξένο**» του **Κων/νου Χατζόπουλου** (σελ 448 σχολ βιβλίου) ως προς τη διάθεση των δύο ποιητών. Εντάξτε το ποίημα στην τεχνοτροπία του συμβολισμού (υπάρχει η αίσθηση της έλλειψης (κάτι μου έχουν πάρει, μέσα παό την ψυχή/κάτιο μου έχουν πάρει) αλλά εντελώς θολή, χωρίς κανένα προσδιορισμό (χαρακτηριστικό δείγμα συμβολισμού: έμφαση στη γοητευτική υποβλητικότητα και μουσικότητα. Η πιο συγκεκριμένη αναφορά είναι ότι «αλλοι» κάποιοι απροσδιόριστοι παράγοντες έχουν συντελέσει στη μελαγχολική αίσθηση της έλλειψης

Επιμέλεια: Μπεκουρίδου Φωτεινή

ΚΕΙΜΕΝΑ για την α' ομάδα Συνειδητοποίηση των προβλημάτων και επίγνωση των θυσιών που απαιτούνται

«Το πανηγύρι στα σπάρτα» Κ. Παλαμάς (Α' ΛΥΚΕΙΟΥ σελ 411)

«Οι Μοιραίοι» Κ Βάρναλη (Α' ΛΥΚΕΙΟΥ σελ 479))

«Ανυπότακτη Πολυγεία» Γιάννης Ρίτσος (Β' ΛΥΚΕΙΟΥ σελ 238)

ΚΥΡΙΩΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

- Ποια κοινά σημεία στη θεματική των τριών ποιημάτων εντοπίζετε;
- Αναγνωρίστε στα τρία ποιήματα **χαρακτηριστικά της παραδοσιακής και μοντέρνας** ποίησης, εντάσσοντας το καθένα στην κατηγορία που ανήκουν
- Κατατάξτε τα τρία ποιήματα σε μια σειρά από το πιο **παραδοσιακό ως το πιο μοντέρνο**, ανάλογα με το βαθμό του άλογου στοιχείου που τα χαρακτηρίζει και ανιχνεύστε το λογοτεχνικό κίνημα στο οποίο εντάσσεται το καθένα, απολογώντας την επιλογή σας
- Να εντοπίσετε τις «**ποιητικές**» και «**καθημερινές**» λέξεις στα ποιήματα, τοποθετώντας αυτές σε δύο στήλες
- Να εντοπίσετε τα **σύμβολα** που υπάρχουν σε κάθε ποίημα και κατατάξτε τα σε κατηγορίες, ανάλογα με το είδος τους (αντικείμενα, εικόνες, ήχοι)
- Να εντοπίσετε τα **λυρικά** και **δραματικά** στοιχεία στα ποιήματα

ΜΕΤΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

- Ακούστε μελοποιημένο το ποίημα του Κ. Βάρναλη <http://www.youtube.com/watch?v=xGNUNqYSvRw>
- Ακούστε το «**Ηχείστε οι σάλπιγγες**» που απήγγειλε ο Σικελιανός, όταν πέθανε ο Παλαμάς από το διαδικτυακό τόπο: <http://www.youtube.com/watch?v=wAI1SnRSxEw&feature=related>
- Ακούστε από την ηλεκτρονική διεύθυνση http://youtu.be/kEN4_362g-c ένα άλλο ποίημα του Γιάννη Ρίτσου και τη μελοποίησή του
- Χρησιμοποιώντας ως λογισμικό το power point δώστε ένα σύντομο σκιαγράφημα της προσωπικότητας και της ποιητικής τέχνης του κάθε ποιητή
- Εκφραστείτε ποιητικά συνθέτοντας ένα παραδοσιακό ή μοντέρνο ποίημα ή συγκεντρώνοντας ποιήματα για την ποίηση

Β΄ ΟΜΑΔΑ

Πνευματική εγρήγορση και σκοποθεσία: Η ευθύνη των πνευματικών ταγών

Στην τάξη διδάσκεται το ποίημα «Ιθάκη» (Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ)

Θ.Κ: Ο αγώνας του ανθρώπου για την επίτευξη κάποιου σκοπού που τον πλουτίζει με πολλές και ποικίλες γνώσεις, καταξιώνει τη ζωή του, ανεξάρτητα από την τελική του έκβαση Η αξία δηλαδή της Ιθάκης, του κάθε σκοπού που ο άνθρωπος θέτει στη ζωή του, είναι ακριβώς το ότι τον υποκινεί για αγώνα και για δράση. Η νίκη όμως του ανθρώπου, το κέρδος του, δεν είναι ικανοποίηση των επιθυμιών του αλλά οι συγκινήσεις και η γνώση που αποκόμισε κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- Τι συμβολίζει η Ιθάκη; (Το σκοπό που δίνει νόημα στη ζωή) Εντοπίστε τους σχετικούς στίχους που αναφέρονται σε αυτό (στ 31-33)
- Ποια τα θέληγτρα του ταξιδιού-σκοπού (στρ 2)
- Ποιες οι δυσκολίες του; (4-12)
- Ποια είναι η πραγματική δυσκολία; Ο εαυτός μας(st 6-8)
- Ποιος ο αποτελεσματικότερος τρόπος ξεπεράσματος των δυσκολιών(πνευματική εγρήγορση, πνευματικός βίος)

Τεχνική - Συμβολισμός: Η «Ιθάκη» ανήκει στα φιλοσοφικά ποιήματα του Καβάφη, όπου ο ποιητής προσεγγίζει το νόημα της ζωής και το σκοπό που ο άνθρωπος θα πρέπει να θέτει σε αυτήν. Για να το πετύχει αυτό χρησιμοποίησε το θέμα του Οδυσσέα τον οποίο μετέτρεψε σε **σύμβολο** για να μεταδώσει με τον καλύτερο τρόπο τα μηνύματά του.

2. Ύφος: **Το ποίημα είναι γραμμένο με διδακτικό τόνο, όπως αποκαλύπτεται από τη χρήση β' προσώπου και από το ότι ο ποιητής απευθύνεται σε ένα νέο άνθρωπο, που μόλις ξεκίνησε το δικό του ταξίδι της ζωής.**
3. Εικόνες: **Για να πετύχει το σκοπό του αυτό χρησιμοποιεί ιδιαίτερα ζωντανές και παραστατικές εικόνες, που προσδίδουν στο ποίημα του μια υποβλητική ατμόσφαιρα: «πολλά τα καλοκαιρινά πρωινά... πρωτόιδωμένες», «να σταματήσεις σ' εμπορεία Φοινικικά... ηδονκά μυρωδικά», «σε πόλεις Αιγυπτιακές πολλές να πας... σπουδασμένους», «και γέρος πια ν' αράξεις στο νησί».**
4. Γλώσσα: **Η γλώσσα του ποιήματος είναι η ιδιότυπη γλώσσα του Καβάφη, δημοτική με τύπους της καθαρεύουσας, σαν αυτή που μιλούσαν οι Έλληνες της Αλεξάνδρειας. Ο στίχος του αποτελείται από άνισο αριθμό συλλαβών, χωρίς ομοιοκαταληξία, αλλά σε ιαμβικό μέτρο.**

ΚΕΙΜΕΝΑ για την β' ομάδα Πνευματική εγρήγορση και σκοποθεσία: Η ευθύνη των πνευματικών ταγών

- «**Σατιρικά γυμνάσματα**» Κ Παλαμά (Α' Λυκείου σελ 416)
- «**Εοσιάδες**» Γρυπάρης (Α' Λυκείου σελ 457)
- «**Απολείπειν ο Θεός Αντώνιον**» Καβάφης (Α' Λυκείου σελ 434)

ΚΥΡΙΩΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

- Εντοπίστε το νοηματικό κέντρο του κάθε ποιήματος.
- Αναγνωρίστε στα τρία ποιήματα **χαρακτηριστικά της παραδοσιακής και μοντέρνας** ποίησης, εντάσσοντας το καθένα στην κατηγορία που ανήκει
- Κατατάξτε τα τρία ποιήματα σε μια σειρά από το πιο **παραδοσιακό ως το πιο μοντέρνο**, ανάλογα με το βαθμό του άλογου στοιχείου που τα χαρακτηρίζει και ανιχνεύστε το λογοτεχνικό κίνημα στο οποίο εντάσσεται το καθένα, αιτιολογώντας την επιλογή σας
- Να εντοπίσετε τις «**ποιητικές**» και «**καθημερινές**» λέξεις στα ποιήματα, τοποθετώντας αυτές σε δύο στήλες
- Να εντοπίσετε τα **σύμβολα** που υπάρχουν σε κάθε ποίημα και κατατάξτε τα σε κατηγορίες, ανάλογα με το είδος τους (αντικείμενα, εικόνες, ήχοι)
- Να εντοπίσετε τα **λυρικά** και **δραματικά** στοιχεία στα ποιήματα

ΜΕΤΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

- Ακούστε το «**Απολείπειν ο Θεός Αντώνιον**» από τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις <http://youtu.be/by9R-qTbeys> και <http://youtu.be/HKYzB8odfXE>
- Επισκεφθείτε τον ιστότοπο http://users.uoa.gr/~nektar/arts/poetry/iwannhs_gryparhs_poems.htm και συλλέξτε ποιήματα του Γρυπάρη.
- Ακούστε από το διαδικτυακό τόπο <http://www.snhell.gr/lections/writer.asp?id=82> τον Αργυρόπουλο Γιάγκο να απαγγέλλει τις «**Εοσιάδες**»
- Επισκεφθείτε το διαδικτυακό τόπο <http://www.metaixmio.gr/products/629--.asp> και ενημερώστε τους συμμαθητές σας για το περιεχόμενο αυτής της ιστοσελίδας
- Χρησιμοποιώντας ως λογισμικό το power point δώστε τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα της ποιητικής τέχνης του Γρυπάρη
- Εκφραστείτε ποιητικά συνθέτοντας ένα παραδοσιακό ή μοντέρνο ποίημα ή συγκεντρώνοντας ποιήματα για την ποίηση

Για το ποίημα «Σατιρικά Γυμνάσματα» να λάβετε υπόψη και τα παρακάτω:

(Γενική κατάσταση της Ελλάδας κατά την πρώτη δεκαετία του 20^{ου} αι: οικονομική, κυρίως, ανάπτυξη: πολιτική Τρικούπη, γενική παρακμή (αποκορύφωμα: πόλεμος 1897), Βάσεις αστικοποίησης(1909, Βενιζέλος), Βαλκανικοί πόλεμοι 1912-13, Διχασμός, Μικρασιατική εκστρατεία, Καταστροφή 1922, Ανασυγκρότηση, Δικτατορία Μεταξά, Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, Κατοχή, Απελευθέρωση

Ποια χαρακτηριστικά της παρακμής (μέχρι το 1909) επισημαίνει ο Παλαμάς στο ποίημα (ποίημα α:

1. **φαναπισμός**: 1^η στρ,
2. **συσσώρευση χαρακτηρισμών** «σηκωτοί κάθε τόσο στο ποδάρι»,
3. **έλλειψη αξιών** (2^η στρό)
4. **παραμερισμός των αξιών**: 3^η στρ) «Τρικούπηδες, Ψυχάρηδες»,

5. συντηρητισμός, σεμνοτυφία, καθωσπρεπισμός (3^η στρ) «Να η Ελλάδα! Αρσακιώτισσα δασκάλα» ,
6. σχολαστικισμός πνευματικών ανθρώπων (4^η στρ) «με λογιότατους παραγομισμένη»,
7. πρόχειρη αντιμετώπιση σοβαρών προβλημάτων, εφησυχασμός **Μεγάλης Ιδέας**:4^η στρ) τελευταίος στίχος

Ποίημα β:

1. έλλειψη πίστης σε ιδανικά, αθεία στροφή 1-2,
2. επικράτηση του νόμου της ζούγκλας:3^η στροφή,
3. απομάκρυνση από φιλοσοφία και επιστήμη 4^η στροφή,
4. συνέχιση πολιτιστικού σκότους τουρκοκρατίας «Τ' άτι σου ακόμη μας πατά Μπραίμη

Επιμέλεια: Μπεκούλη Ευδοξία, φιλόλογος

Γ' ΟΜΑΔΑ

Η καταδίκη του πολέμου μέσω της ποίησης αλλά και αφοσίωση στον ιερό αγώνα και το ηθικό χρέος

Στην τάξη διδάσκεται το ποίημα «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι» και συγκεκριμένα το απόσπασμα «Πειρασμός»

ΘΚ: Η θέληση που σημαίνει χρέος: Η θέληση των Πολιορκημένων να μείνουν ελεύθεροι τους κάνει να υπομένουν τα πάντα

Το πρώτο σχεδιάσμα πρέπει να γράφτηκε αμέσως μετά την πτώση του Μεσολογγίου, γύρω στα 1830. Διακρίνεται για το λυρισμό του και για την ένταση του θρήνου του. Το δεύτερο σχεδιάσμα πρέπει να γράφτηκε την περίοδο 1833-1844 και είναι «περικεικότερο σύνθεμα και επικό, **εις το οποίον εικονίζοντο τα παθήματα των γενναίων αγωνιστάδων εις ταις υστεριναίς ημέραις της πολιορκίας έως που έκαναν το γιουρούσι**». (**Ι. Πολυλάς**). Το τρίτο σχεδιάσμα του αποτελεί ξανάπλασμα του δεύτερου σε νέα μορφή, χωρίς ομοιοκαταληξίες και με στίχους λιπούς αλλά γεμάτους αρμονία.

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- Να καταγράψετε τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η ομορφιά της φύσης στη διαμόρφωση των συναισθημάτων του ανθρώπου
- Να εντοπίσετε τη λυρικότητα του ποιήματος.
- Βρείτε τις εικόνες που υπάρχουν στο κείμενο και τους εκφραστικούς τρόπους του ποιήματος
- Ποια είναι τα σύμβολα που χρησιμοποιούνται στο απόσπασμα. Με ποιο τρόπο αυτά υπηρετούν την ποιητική έμπνευση

Συγκρίνετε το απόσπασμα με τα άλλα δύο σχεδιάσματα ως προς το περιεχόμενο και τη μορφή διαβάζοντας πρώτα την παρακάτω κριτική από τον Κριαρά.

«Το τρίτο Σχεδιάσμα δείχνει την ώριμη ψυχή του ποιητή. Σ' όλο το ποίημα ο ποιητής προσπαθεί με την ηθική δύναμη να ισοροπήσει το φυσικόν και το υπερφυσικόν... εις τρεις περιόδους. Στην πρώτη ο ποιητής βρίσκεται πιο κοντά στα νεανικά εκφραστικά του μέσα· στη δεύτερη επιζητεί με τη γλώσσα, το ύφος, τον πολιτικό στίχο να δώσει εθνική μορφή στο έργο του και στην τρίτη, επειδή πια η δημόδης κατεργασμένη έκφραση δεν ανταποκρίνεται στη μεταφυσική σκέψη του, επιζητεί ο ποιητής να συνδυάσει το δημόδες υλικό με το δημόδες ύφος, απομακρύνει και την ομοιοκαταληξία και τη συνίζηση και επιτυγχάνει να γίνει πυκνότερη η σύνταξη, σιβυλλικό πολλές φορές το νόημα και πολύ ελκυστική η μουσική υφή των στίχων» (Ε. Κριαρά, Διον. Σολ. σελ. 96).

Δίνονται σε φωτοτυπία τα χαρακτηριστικά της ποίησης του Σολωμού και του ρομαντισμού

Εργασία για το σπίτι:

1) Ακούστε μελοποιημένο το ποίημα <http://www.youtube.com/watch?v=yBTJYTuiyZM>

2) Με βάση τις σημειώσεις που δόθηκαν για τα χαρακτηριστικά της ποίησης του Σολωμού και τα χαρακτηριστικά του ρομαντισμού εντοπίστε τα χαρακτηριστικά αυτά στο απόσπασμα β' του Γ' σχεδίασματος

ΚΕΙΜΕΝΑ για την γ' ομάδα

Η καταδίκη του πολέμου μέσω της ποίησης αλλά και αφοσίωση στον ιερό αγώνα και το ηθικό χρέος

1. «**Ηφαιστεια**» Α Κάλβος (Α' Λυκείου σελ 216)

ΘΚ: Η ωδή φέρνει τον τίτλο Ηφαιστεια, διότι ο ποιητής παραβάλλει τη δύναμη και την ορμή των δύο πυρπολικών με την έκρηξη πραγματικών ηφαιστειών. Όπως η έκρηξη των ηφαιστειών, αιφνιδιαστική και τρομερή, ξεχύνοντας φωτιά και όγκο λάβας, καταστρέφει σε μικρό διάστημα μεγάλες εκτάσεις, έτσι και τα δύο ελληνικά πλοία κατάφεραν γρήγορα να πλήξουν καιρία τον εχθρικό στόλο.

2. «**Τελευταίος Σταθμός**» Σεφέρης (Β' Λυκείου σελ 209)

3. «**Άξιον Εστί**» Ελύτης (Β' Λυκείου σελ 258)

4. «**Αποκρία**» Σαχτούρης (Γ' Λυκείου σελ 22)

ΚΥΡΙΩΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

- Εντοπίστε το νοηματικό κέντρο του κάθε ποιήματος. Ποια κοινά σημεία στη θεματική των τεσσάρων ποιημάτων εντοπίζετε;
- Αναγνωρίστε στα τέσσερα ποιήματα **χαρακτηριστικά της παραδοσιακής και μοντέρνας** ποίησης, εντάσσοντας το καθένα στην κατηγορία που ανήκουν **ΣΗΜ: Από το λεξικό λογοτεχνικών όρων σελ 90 ενημερωθείτε για τα χαρακτηριστικά του καλβικού μέτρου και της σπχουργίας του**
- Κατατάξτε τα τέσσερα ποιήματα σε μια σειρά από το πιο **παραδοσιακό ως το πιο μοντέρνο**, ανάλογα με το βαθμό του άλογου στοιχείου που τα χαρακτηρίζει και ανιχνεύστε το λογοτεχνικό κίνημα στο οποίο εντάσσεται το καθένα, αιτιολογώντας την επιλογή σας
- Να εντοπίσετε τις «**ποιητικές**» και «**καθημερινές**» λέξεις στα ποιήματα, τοποθετώντας αυτές σε δύο στήλες
- Να εντοπίσετε τα **σύμβολα** που υπάρχουν σε κάθε ποίημα και κατατάξτε τα σε κατηγορίες, ανάλογα με το είδος τους (αντικείμενα, εικόνες, ήχοι)
- Να εντοπίσετε τα **λυρικά** και **δραματικά** στοιχεία στα ποιήματα

ΜΕΤΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

1. Διαβάστε το δοκίμιο του Μάρκου Αυγέρη «*Ο Κάλβος και η εποχή του*» (Β' Λυκείου σελ 448) και πείτε σε ένα κείμενο 100 λέξεων ποια είναι η προσφορά του Κάλβου στην ποίηση
2. Επισκεφθείτε τον ιστότοπο <http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/index.html> και συμβουλευτείτε το συμφραστικό πίνακα λέξεων για το Σεφέρη
3. Χρησιμοποιώντας ως λογισμικό το power point δώστε τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα της ποιητικής τέχνης του κάθε ποιητή.
4. Εκφραστείτε ποιητικά συνθέτοντας ένα παραδοσιακό ή μοντέρνο ποίημα

Δ΄ ΟΜΑΔΑ

Η μοίρα των ποιητών και των έργων τους

Στην τάξη διδάσκεται το ποίημα «Μπαλάντα στους άδοξους ποιητές των αιώνων» Καρυωτάκη Κ. (Β΄ Λυκείου σελ 181)

Θ.Κ Αν και μεγάλοι δημιουργοί μένουν άσημοι στη ζωή τους και περιφρονούνται ή διώκονται, το έργο τους όμως αναγνωρίζεται και μένει αθάνατο όπως και το όνομά τους

Ενδεικτικές ερωτήσεις

- Χαρακτηριστικά της ποίησης του Κ. Καρυωτάκη είναι η μελαγχολία/απαισιοδοξία και ο (αυτό)σαρκασμός. Πώς διαφαίνονται τα στοιχεία αυτά στο συγκεκριμένο ποίημα;
- Γιατί ο Κ. νιώθει αλληλέγγυος με τους περιφρονημένους και τους άδοξους ποιητές; Πώς φαίνεται αυτή η συναισθηματική ταύτιση μέσα στο ποίημα;
- Ο ποιητής ακολουθεί την τεχνοτροπία του συμβολισμού και γι' αυτό προσέχει πολύ την επεξεργασία του στίχου. Αποτέλεσμα της επεξεργασίας είναι η μουσικότητα και η πλούσια ομοιοκαταληξία. Δικαιολογήστε αυτή την άποψη.
- Ποια φράση του ποιήματος λειτουργεί ως μοτίβο και ποια εντύπωση δημιουργεί; Ποιος είναι ο διαφορετικός ρόλος αυτής της φράσης κάθε φορά που επαναλαμβάνεται; (πάρτε υπόψη και τον τίτλο)
- Στο ποίημα επαναλαμβάνεται τέσσερις φορές η προσωπική αντωνυμία «εγώ». Ποια είναι η θέση του ποιητικού «εγώ» ανάμεσα στους ποιητές που δοξάστηκαν και τους άδοξους ποιητές;
- Ποια η δική σας άποψη για την αξία της ποιητικής τέχνης του Καρυωτάκη και την απήχηση που μπορεί να έχει η ποίησή του στην εποχή μας

Επιμέλεια: Μπεκούλη Ευδοξία, φιλόλογος

ΚΕΙΜΕΝΑ για τη δ' ομάδα
Η μοίρα των ποιητών και των έργων τους

- **«Δεν είμαστε ποιητές σημαίνει»** Σαραντάρης (Β΄ Λυκείου σελ 233)
- **«Νέα περί του θανάτου του Φρειδερίκου Γκαρθία Λόρκα** (Εγγονόπουλος) (Β Λυκείου, σελ 246)
- **«Τρία αποσπάσματα»** (Εμπειρικός) (Β΄ Λυκείου 227)

ΚΥΡΙΩΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

- Ποια η κοινή θεματική στα τρία ποιήματα. Ποιες αντιλήψεις για την ποίηση παρουσιάζονται σε κάθε ποίημα. Γιατί πιστεύετε πως η ποίηση ως τέχνη και ως δημιουργία προκαλεί την αγωνία των υπακειμένων της(ποιητών);
- Αναγνωρίστε στα τρία ποιήματα **χαρακτηριστικά της παραδοσιακής και μοντέρνας** ποίησης, εντάσσοντας το καθένα στην κατηγορία που ανήκουν
- Κατατάξτε τα τρία ποιήματα σε μια σειρά από το πιο **παραδοσιακό ως το πιο μοντέρνο**, ανάλογα με το βαθμό του άλογου στοιχείου που τα χαρακτηρίζει και ανιχνεύστε το λογοτεχνικό κίνημα στο οποίο εντάσσεται το καθένα, αιτιολογώντας την επιλογή σας
- Να εντοπίσετε τις **«ποιητικές»** και **«καθημερινές»** λέξεις στα ποιήματα, τοποθετώντας αυτές σε δύο στήλες
- Να εντοπίσετε τα **σύμβολα** που υπάρχουν σε κάθε ποίημα και κατατάξτε τα σε κατηγορίες, ανάλογα με το είδος τους (αντικείμενα, εικόνες, ήχοι)
- Να εντοπίσετε τα **λυρικά** και **δραματικά** στοιχεία στα ποιήματα

ΜΕΤΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

1. Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του ΚΕΓ <http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/index.html> και του Σπουδαστηρίου του Νέου Ελληνισμού <http://www.snhell.gr/> για να ακούσετε τα ποιήματα του Εγγονόπουλου και του Εμπειρικού
2. Χρησιμοποιώντας ως λογισμικό το power point δώστε τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα της ποιητικής τέχνης του κάθε ποιητή
3. Διαβάστε το δοκίμιο του Κλέωνα Παράσχου **«τι είναι ποίηση»**(Β Λυκείου σελ 462) και έχοντας υπόψη τους προβληματισμούς του δοκιμιογράφου και το περιεχόμενο των τριών ποιημάτων διατυπώστε τις δικές σας σκέψεις **«για το τι είναι ποίηση»** (100-200 λέξεις)
4. Εκφραστείτε ποιητικά συνθέτοντας ένα παραδοσιακό ή μοντέρνο ποίημα

Σύγκριση ποιημάτων Καβάφη-Καρυωτάκη (ΔΟΥΛΕΥΕΙ ΟΛΗ Η ΤΑΞΗ)

Η συγκριτική μελέτη αφορά δύο κορυφαίες ποιητικές φυσιογνωμίες της νεότερης ελληνικής ποίησης και ειδικότερα: τον Κ. Π Καβάφη και το ποίημά του «Ηγεμών εκ Δυτικής Λιβύης» (βιβλίο Α΄ Λυκείου σελ 438) και τον Κ. Καρυωτάκη και το ποίημά του «Είμαστε κάτω» (βιβλίο Β΄ Λυκείου σελ). Ο εντοπισμός των ιδιαίτερων τεχνοτροπικών, μορφολογικών και γλωσσικών χαρακτηριστικών του κάθε ποιητή, όπως αυτά εμφανίζονται στα συγκεκριμένα ποιήματα είναι τα ζητούμενα αυτής της μελέτης

ΑΞΟΝΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΘΑ ΓΙΝΕΙ Η ΣΥΓΚΡΙΣΗ

- ΘΕΜΑΤΙΚΗ
- ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
- ΤΕΧΝΙΚΗ-ΜΟΡΦΗ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ
- ΜΕΤΡΟ
- ΣΤΙΧΟΥΡΓΙΑ
- ΟΜΟΙΟΚΑΤΑΛΗΞΙΑ
- ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΛΕΞΕΩΝ-ΦΡΑΣΕΩΝ –ΕΙΚΟΝΩΝ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΩΣ ΣΥΜΒΟΛΑ ΣΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ- ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΥ ΤΟΥΣ
- ΚΡΥΜΜΕΝΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ
- ΛΕΞΕΙΣ ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΟΥΝ ΑΥΤΑ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ
- ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ
- ΓΛΩΣΣΑ-ΎΦΟΣ
- ΑΝΤΙΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΛΕΞΕΙΣ
- ΕΙΡΩΝΙΚΗ –ΣΑΡΚΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
- ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Επιμέλεια: Μπεκούλη Ευφροσύνη, φιλόλογος